

در این پایان نامه با درجه ممتاز پذیرفته شد!

کافز نهایی شهر

۵/۱۵/۵۲

دانشگاه علمی ایران

دانشکده حقوق

پایان نامه

برای دریافت درجه فوق لیسانس رشته حقوق و اداری

موضوع

تحقیق پیرامون

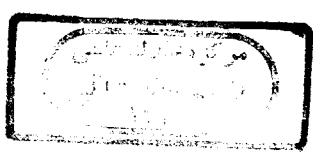
دگرگونیهای سازمانی و اصلاحات اداری و غیره قضایی
بانک ملی ایران در دهه ساله اخیر

با راهنمایی استاد محترم

جناب آقای دکتر ناصحی

تهیه و تنظیم: حسن دیباز

سال تحصیلی ۱۳۵۱-۱۳۵۰

۲۸۰۱

۳۳۲۱۱ (۵۵) دفتر کمیسیون ملی آمار و احصاءات و سازمان آمار و احصاءات ایران

<u>صفحه</u>	<u>بهرسك قدرجات</u>
الف	<u>پيشگفتار</u>
۱	<u>مقدمه</u>
•	<u>بخش نخست - بانک و بانکداری در ایران</u>
•	فصل اول - کلیات
۸	فصل دوم - تاریخچه بانکداری در ایران
۱۵	<u>بخش دوم - تأسیس بانک ملی ایران و تحولات سازمانی آن</u>
۱۵	فصل اول - مختصری از تاریخچه بانک
۱۶	فصل دوم - تحولات سازمانی بانک از بدو تأسیس تا تشکیل بانک مرکزی ایران
۳۴	فصل سوم - سازمان بانک بعد از تشکیل بانک مرکزی ایران
۳۹	<u>بخش سوم - آثار اصلاحات اداری و تکامل سازمانی</u>
۳۹	فصل اول - تغییرات کارآمد برپیت و آثار فعالیت اساسی و همه جانبه
۴۲	فصل دوم - گسترش شبکه بانکی

*

۲۵۹۹

- فصل سوم - مکانیزه شدن حسابها و استفاده از ماشینهای
- ۴۸ کپیووتیوید دستگاههای قلم چک و چکس
- فصل چهارم - سازمان فعلی بانک ملی ایران (ارگان بانک -
- ۵۴ سازمان اداری و بانکی)
- فصل پنجم - تدوین آیین نامه جدید استخدام و طبقه بندی
- ۱۱۰ و ارزیابی مشاغل .
- ۱۲۳ بخش چهارم - آموزش کارمندان
- ۱۲۳ فصل اول - آموزش عملی و تدوین آیین نامه آموزش کارمندان
- ۱۳۱ فصل دوم - آموزش عملی و دوره های مختلف کارآموزی
- ۱۳۸ بخش پنجم - اقداماتی که در جهت رفاه حال کارکنان انجام شده
- فصل اول - توسعه و اصلاح وضع واحدهای مربوط (بهداشتی
- ۱۳۸ رفاهان - مثل باپلسر - باشگاه) .
- فصل دوم - سایر مزایا (صندوق رفاه و تامین اتیه کارکنان -
- ۱۵۶ صندوق تعاون - خوارسار) .
- ۱۶۳ نتیجه گیری
- ۱۶۵ فهرست مآخذ و منابع

پیش‌نگار

قرن حاضر عملیات شگرف و سرخشی برپا کرده‌اند. در دوران قیام شدن
و شرف است. تکلیف برقرار است. بهر حال در این دوران راه‌های مستقیم شدن
قرن بیستم اند. بلکه بتوانیم برای اثرات بسیار و گت تکلیف نیز داشته‌اند. اقتصاد است. چه
به چشم می‌بینیم. نظم و وحدت در کشورهای پیشرفته بسرعت به جلوگام می‌روند و در ایران
نقطه گره ای از مشکلات زندگی انسانها کشیده و سنگی از راه آن بر می‌آید.
بلوک شرق و غرب برای افزایش قدرت اقتصاد خود از همین کوشش فریاد می‌کنند و
دنیا را سوم نیز از این محوایی بهره نمانده و بی‌زمانی است که کوششهای همه جنبان
برای اهمیت بدنه اقتصاد و خود آغاز کرده است.
در این کشور و کوشش کلیه کشورهای جهان و دستاورد اقتصاد و آن‌ها
بالا خص بانکها نقش موثر و حساس دارند و سالکی که از راه سرمایه و ثروت خود را بد
بیگانه سپرده اند و در نتیجه راه زندگی وامانده اند.
چهل و چند سال پیش بهره برداری از سرمایه طی و کنترل زندگی اقتصاد و مسا
نیز توسط بیگانگان انجام می‌دهد و آنکه شاهنشاهی ایران تا در اسکان و کرد انبند

جریح اقتصاد و صلکت به نظر میرسد و سیاست بانکی و پولی کشور را تحت اشغال و کنترل خود داشته.

بنابراین بانک ملی ایران حلالی برای نگهداری و بهره برداری از سرمایه های ملی بوجود آمد و سپرده های آن از راه مردم بانکی سپرده شد که دولت خاطر در آن سپهنده است.

در مورد فعالیت های اقتصاد و اثرات حیات بخشی که بانک ملی در زندگانی اقتصاد و ایران داشته و دارد و ملحقات متعدد و به نظر می رسد و نه اند و لذا از این سخن در اطراف خدمات اقتصاد و آن از بحث مباحث است و آنچه در ملحقات آینده بررسی و مطالعه خواهد شد و سازمان بانک ملی ایران و اصلاحاتی است که در دو دهه اخیر در جهت بهبود و توسعه سازمانی در آن ایجاد گردیده و بالاخره طلب و تشایح به تسریع آن از نظر سازمانی مورد بحث و گفتگو قرار خواهد گرفت. چه تجربه شایسته گردیده که حسن اداره هر موسسه اهم از اقتصاد و غیر اقتصاد و سازمان آن بستگی دارد و در هنگامی از آن چه می مطلوب و دلخواه بهره مند شده و زود تسریع آنست که هدف و مقصود نهائی دست خواهد یافت که از سازمانی بهتر و صمیمی تر برخوردار باشد.

که بریت امروز بر اساس روابط اساسی استوار است و دام و بهر وقت هر
جوسه و دستگاه بستگی به قدرت که بریت و فاشیست بر در آن جوسه و دستگاه دارد
و در برعکس آنکه به و تشکیل بد سازمان اساسی و صحیح که در آن وظیفه و اتصال هر
طیفه و هر فرد بطور جامع و مانع تعیین و تنظیم شده و وحدت و ملاحیت و استقلالها
مشخص و معلوم باشد و وظایف که بریت را به شکل صحیح و موثر اتصال نماید .
لذا در این مقاله را به اختصار و از طریق بانک لرو در ایران و نظر به جوسه
بانک ملی همچنین تحولات سازمانی آن تا تشکیل بانک مرکزی ایران بطور مجمل بررسی
شده و سپس تحولات و اصلاحات سازمانی و بود در قبال بانک ملی عراق از جنبه
اداری و سازمانی مورد بحث و تحقیق قرار گرفته و طرز چگونگی آن بررسی و ارزیابی شده
است .

طبقه اقتصاد موزون :

در بهره املاجات اداري و كشور و در گروههاي سازمانها طبقه طبقه ايران
در ده ساله اخير تاكنون كتاب با جزوه كافي منتشر شده و در گروههاي عملي گذر
اين ده ساله در سازمان بانك ايجاد و بهبود خدمات و نگاهداری خدمات بانك و
بانك اقتصاد مملكت طرز تمام و تمام داشته است و مورد توجه و بررسی قرار گرفته
است.

اهمیت فوق العاده این تعولات و تحولات در ایران در این دوره هفتاد
ساله و بهبود خدمات بانك و اقتصاد و نگاهداری و بهبود خدمات بانك است
چنانچه فرض بدست آید و این تعولات را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد و با رعایت
آنهارا با بهبود خدمات اقتصاد و نگاهداری بررسی کنیم.

خوشبختانه به واسطه پایان تعولات فوق العاده و ضرورت تهیه پایان
نامه تعاملي این فرصت فراهم شد و توفیق بدست داد که به تهیه جزوه تعاملي
در این مورد جهت گامی شده و تا آنجا که بر این مکتوب باشد تعولات سازمانی

در مسائل اقتصادی کشور که مورد نظران بوده و از طرفی با اهداف و نظران هم

مورد تطبیق و بررسی قرار می‌دهم.

هدف تحقیق :

توجهیستم را خاطر این چند دقت : فرستادیم و تن اتم و معرفت افزوده
 ناشد از کرده اند گروهی از مستشرقان نیز آنرا مورد بیعت نامیده اند که بسبب
 نامگذاری بسیار جاوشایسته است و چه در عهد پادشاهان شیخ و طبعی و اختتامی
 که در شبه هفتون زند گاهی در این عصر مصیبت بشود بد و بدت بود بیعت نظر است
 و همین را عهده داری بوده است. به عقیده نگارنده معمولاً آن که در طول و همان
 گشت در حالت طی ایوان انجام گرفت و صرفاً تهیه مستقیم بکار بردن اصول
 ضمن بیعت و احسان مسکونیت از طرف کارکنان بوده و این معمولاً چرخ عظیم
 فعالیتها، بانکی و اقتصادی می‌باشد و با سرعت بگردد و سرآورده و این امر و موجدیات
 بازدهی بیشتر و عرضه خدمات و مسیحت و نتیجتاً افزایش سود بانک و لا جرم از دیدگاه
 درآمد دولت و پیشرفت اقتصاد یک کشور گردیده است و در اکثر عرصه سازمان و
 از دیدگاه سود بانک و تعداد کارکنان چند برابری افزایش یافته و کارکنان می‌توانند حقوق
 و مزایای برافراشته و آسایش آنان تضمین گردیده است.

لذا اهداف از اهداف موضوع این رساله بررسی معمولات مذکور و تلاش بر جهت
 فراهم کردن این معمولات و رابطه آن با سایر موارد و توسعه خدمات و از راه قدرت تنظیم
 اقتصاد و بانک میباشد .

روشهای تحقیق :

الف - مشاهده :- برای اینکه مطالب رساله کاملاً با واقعیت تطبیق
 نموده و از هرگونه اشتباهات و نادرتهای برخوردار باشد ، نگارنده شخصاً با شعبهای مختلف
 بانک مراجعه و وضع آنرا از نزدیک مشاهده و بررسی نموده ام . مهمترین این شعبات
 ها که در تحقیق مورد بررسی قرار گرفته ، ماشینهای حسابگرها ، دستگاه های تنظیم
 و تکثیر سند ، بنس واحد های مختلف که برای رفاه حال کارکنان ایجاد شده است قبول ؛
 بهیچاره ، رستوران ، دفاتر پرسنل ، باشگاه و سایر امکانات بانک میباشد .

ب - مصاحبه و نظاره :- سعی در پیروزیهایی که مورد بحث و تحقیق
 قرار گرفته اند ، نظاره و مصاحبه آنرا که با رؤسای و مسئولان شعبهای مختلف بانک
 صورت گرفته ، تدوین گردیده است .

برای اینکه ارقام و آمار ارائه شده ، بشود نویی واضح تعیین گردد ، بنا
 بر آنچه یاد ارات و واحد های مربوطه در راستنویان و تمام آنها با نظارت و کنترل

و طبق بحث آمده است.

ج- استفاده از کتب و جزوات :- بالاخره سعی دیگر اینست در جات و زمانه
بالتفاده از کتب و جزوات و گزارشهای مختلف ، آئین نامه ها ، اساسنامه ها و
توانیم هر وقت تهیه و در دسترس کرده است و برای اطعمان از صحت آنها و کوشش لازم
از طریق تطبیق کتب و جزوات در هر باب که بر همین می توانیم و آئین نامه های بانک
معمول کرده است.

بخش نخست - بانک بانکداری در ایران

فصل اول - کلیات

کلمه بانک به معنی امروزه اصولاً "از لغت بانکر Banco" (۱) می‌گردد که

مترادف آن می‌باشد و معنی مترادف و عبارات پول‌میرد اختصار و انقباض شده است. قبل از ایجاد بانک بانکداری عملیاتی که امروزه بانکداری خاصه و مشهور به صورت اسفاد تجارتی از قبیل اسفاد و حواله و اسفاد انتقال وجه وجود داشته و این اسفاد بجای طلا و نقره معاوضه و مورد اسفاد قرار می‌گرفتند.

اینگونه عملیات از زمانهای قدیم (چند هزار سال قبل از میلاد مسیح) معمول بوده و برای آنها معنی خاصی وجود نداشته و در پاپیروس‌ها در معابد انجام می‌گرفت و در اندک زمان معابد طلا و نقره و جواهرات را می‌تراشیدند و برای نگاهداری بطور امانت بآنان می‌سپردند و در مقابل نوشته غیر منقول مردم میدادند و بهره دریافت می‌کردند. عملیات بانکی در روم و چین از سابقه ایست و طولانی دارد و عملیاتش از

۱- کلمه اصلی کلمه بانک واژه‌های BANCER بوده و این کلمه از واژه بانکی می‌باشد
می‌تواند که مترادف آن می‌باشد و معنی مترادف و عبارات پول‌میرد اختصار و انقباض شده است
لیکن بهر زمان سازمان و معنی فعالیت‌های بانکی امروزه با این نام موسوم گردیده
(اصول بانکداری - دکتر صدیقی)

فیل ، و این فرجه با بهره های مختلف و حضور بیروت ، جباری ، الفلاح حساب
 جاری برهن و نحوه که حمایت نهاد و با حمایت بانک امروزی دارد از بر زمان تحت
 حمایت توانمند تجار و در روز معمول بود ، است .

در قرون وسطی بحالت طبع شد بدین خاطر از طرف کلیسا و عطایات بر ایجاب
 کار و صرافی قریباً در اختیار قوم بهبود قرار گرفت و بهبود بان در حقیقت سرد صد از
 عطایات صرافی در این عصر به شمار می رود .

در کشور ما نیز قبل از تشکیل بانک ، بصورت امروزی ، عطایات بانک از قبیل ،
 خرید و فروش فلزات نقره و طلا ، خرید و فروش پولهای خارجی ، پرداخت وام در مقابل
 وثیقه و غیره توسط صرافان انجام میشد و چون اطلاع از ارزش سکه ها و دستمال
 آنها برای معاملات و داد و ستد مطالبه صوم بود ، و از این سکه عطایات - صرافی یا صوم
 جباری و سنگی و ارفاق مستقیم داشته است و با توجه باینکه کشور ایران در ادوار و اوضاع
 یکی از مراکز عمده بازرگانی بوده که با بازارهای بین المللی جهان رابطه مستقیم
 داشته و این رابطه نیازمند این بانک و بطور جدید در ایران توسط صرافان
 و بعضی از موسساتی که بحقیقت صرافان اشغال داشتند برقرار میشد ، عطایات
 صرافی ها و صرافان از صوم میروند و به طرفت تجارت و اقتصاد ایران قبل از تأسیس

بانک بهنگ جدید است.

سرانجام نوسن نوید هم که پای ایران نگه‌دارنده‌های ایرانی باز شد هرگز رفت

باز وجود موسسات بانکی بهنگ جدید محسوب گردید و خدمات به این موسسات

بانکهای مختلف در ایران سرعت فراهم گردید.

در نتیجه دوم این ترم که در حقیقت سرنگاوردن بود بین بانک ایرانی و ^{فصل} مفهوم را

و امروز آن در ایران محسوب میشود. بانکها متعدد و در کشور ما اساسی و انجام

خدمات و خدمات مختلف بانکی بود اعتماد که بعضی از آنها پس از مدتی فعالیت منحل

شدند و تازه این بارها گوی که از خود ادایه داد و در این تمام خدمات مختلف بانکی

مشاور میباشند.

فصل دوم - تاریخچه بانک ملی ایران

در سال ۱۲۶۶ هجری قمری بانک ملی ایران، بانک ملی مملکت ایران
تاسیس و انجام عملیات و خدمات بانکی برداشت. این بانک که کلاً با سرمایه
خارجی تشکیل یافته بود، در زیر نظر بانک ملی ایران، امور خدمت بانکی را
و ایجاد روابط بازرگانی و تجاری بین محل فعالیت و کشورهای مختلف
این بانک با تاریخ تاسیس شرح زیر می باشد :

۱- بانک جدید شرق

در سال ۱۲۶۶ هجری قمری که مرکز آن در شهر لندن بود و در هند و
فعالیت می نمود، بدون اخذ امتیاز از دولت ایران، شعبه ای در تهران افتتاح و
سپس شعبه های شهرهای رشت، مشهد، اصفهان، شیراز و تبریز
تعمیر و فعالیت بانکی برداشت. چون قبل از تشکیل شعب بانک ملی در ایران
بانک ملی صورت جدید در ایران سابقه نداشته، پس از آن که بانک جدید شرق
در امور بازرگانی موجود آورد، با حسن استقبال مردم روبرو شد، این بانک علاوه
بر عملیات بانکی از قبیل : افتتاح حساب جاری، قبول سپرده و نقل و انتقال آن به

وسيله چك يك نوع اسكاس نیز توسط شعبه مرکزی خود در تهران بشکل حواله های
پنج قرانی عهد خزانه در بانک بین مردم رواج داد که این حواله ها بمجرد ارائه
به بانک قابل تبدیل به سکه نقره بود .

۲- بانک شاهنشاهی ایران ؛ (۱)

پیش از دو سال از تاسیس شعب بانک جدید شرق در ایران تصدیق شد که
شخصی بنام بارون جولوس دروینتر (۲) بموجب امتیازی که بعد از ۶ سال از دولت
ایران کسب کرد ، بانک شاهنشاهی ایران را تاسیس نمود ، این بانک علاوه بر
صلیات بانکی اجازه انحصاری نشر اسکاس را با انضمام صندوق اری دولت ایران در
داخل و خارج کشور در مقابل کار مزد ، از دولت ایران تحصیل نمود و قرار شد در مقابل
امتیاز مذکور صد و شش درصد از درآمد خالص خود را مشروط بر اینکه از چهار هزار لیبره در
سال کمتر نباشد با اضافه شانزده درصد از درآمد سایر امتیازات ماخوذه بدولت ایرا

۱- بانک شاهنشاهی را اصطلاحاً "بانک شاهنشاهی" نیز میگویند .

۲- **Baron Julius de Reuter** تبعه انگلستان بوده و این دوین امتیازی بود که از

دولت ایران اخذ می نمود . امتیاز اول در سال ۱۸۷۲ داده شده بود که
بعملت تاخیر در اجرا لغو گردید .